

VRIJHEID

Eerste Vrije Statenvergadering

Van 19 tot 23 juli 1572 vergaderden twaalf steden en de adel uit Holland in het geheim in Dordrecht. Ze spraken over vrijheid en godsdienstvrijheid. Zo zetten ze een belangrijke stap naar een onafhankelijk en vrij Nederland.

Eerste Vrije Statenvergadering

Leidens Ontzet
Onderduiken
Bevrijdingsdag

VRIJHEID

Leidens Ontzet

In 1574 belegerde het regeringsleger van de hertog van Alva de stad Leiden. In de stad was een tekort aan voedsel en de pest brak uit. De geuzen staken de dijken door en zetten het land rond Leiden onder water. Het leger vluchtte. Leiden was ontzet.

Eerste Vrije Statenvergadering

Leidens Ontzet
Onderduiken
Bevrijdingsdag

VRIJHEID

Onderduiken

Tijdens de Tweede Wereldoorlog (1940-1945) konden Joden en andere groepen in ons land niet gaan en staan waar ze wilden. Ze werden opgepakt en naar concentratiekampen gebracht. Velen vluchtten of doken onder bij mensen thuis. Zoals in dit huis in Aalten.

Eerste Vrije Statenvergadering

Leidens Ontzet
Onderduiken
Bevrijdingsdag

VRIJHEID

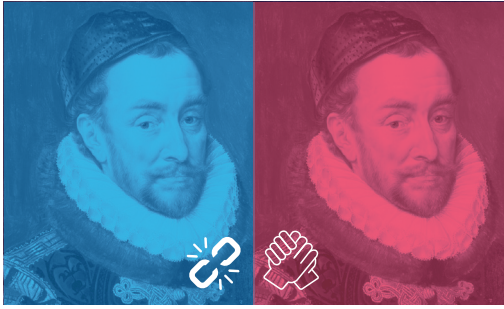

Bevrijdingsdag

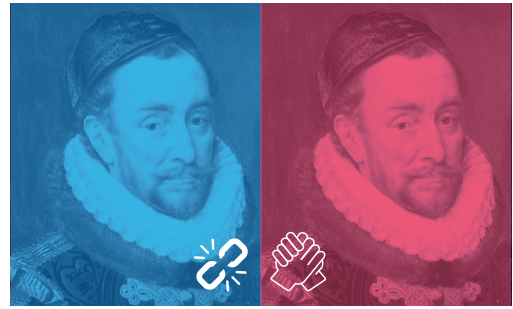
5 mei is de dag waarop Nederland werd bevrijd van de Duitse bezetting tijdens de Tweede Wereldoorlog. Ieder jaar denken we op deze dag aan onze vrijheid, democratie en mensenrechten. Vlak na de oorlog maakten vrouwen voor zichzelf een bevrijdingsrok om deze dag te markeren.

Eerste Vrije Statenvergadering

Leidens Ontzet
Onderduiken
Bevrijdingsdag

**450 JAAR OP ZOEK NAAR VRIJHEID
VERDRAAGZAAMHEID, VERBONDENHEID
EN VERSCEIDENHEID**

**450 JAAR OP ZOEK NAAR VRIJHEID
VERDRAAGZAAMHEID, VERBONDENHEID
EN VERSCEIDENHEID**

**450 JAAR OP ZOEK NAAR VRIJHEID
VERDRAAGZAAMHEID, VERBONDENHEID
EN VERSCEIDENHEID**

**450 JAAR OP ZOEK NAAR VRIJHEID
VERDRAAGZAAMHEID, VERBONDENHEID
EN VERSCEIDENHEID**

VERBONDENHEID

Samen de strijd aan

In 1573 verzamelden zich schepen uit de Westfrieze steden om te vechten tegen de vloot van het regeringsleger van de hertog van Alva op de Zuiderzee. Onder leiding van Cornelis Dircks uit Monnickendam wonnen de Westfriezen de Slag op de Zuiderzee op 11 oktober 1573.

Samen de strijd aan

Samen leren
Samen herdenken
Samen voor Oranje

VERBONDENHEID

Samen leren

Vroeger leerden kinderen in Nederland niet allemaal hetzelfde over de geschiedenis. Protestantse kinderen leerden over de 'bevrijding van Nederland' op 1 april 1572. Katholieke kinderen over de moord op de martelaren van Gorinchem op 9 juli 1572.

Samen de strijd aan

Samen leren
Samen herdenken
Samen voor Oranje

VERBONDENHEID

Samen herdenken

In Nederland herdenken we op 4 mei de slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog in Europa en in Zuidoost-Azië. En de slachtoffers van oorlogssituaties en vredesoperaties waarbij Nederland betrokken was na de Tweede Wereldoorlog.

Samen de strijd aan

Samen leren
Samen herdenken
Samen voor Oranje

VERBONDENHEID

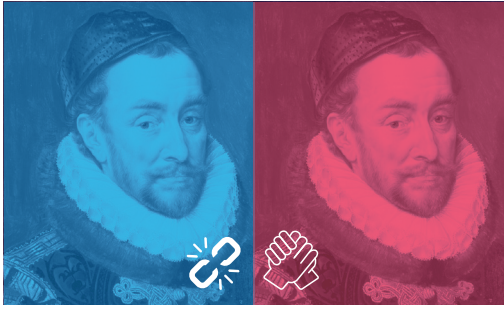

Samen voor Oranje

Oranje, de kleur uit de naam van Willem van Oranje, is een belangrijke kleur voor Nederland. Willem van Oranje begon tenslotte de opstand tegen koning Filips II van Spanje. Op koningsdag en bij sportwedstrijden kleurt Nederland oranje.

Samen de strijd aan

Samen leren
Samen herdenken
Samen voor Oranje

**450 JAAR OP ZOEK NAAR VRIJHEID
VERDRAAGZAAMHEID, VERBONDENHEID
EN VERSCEIDENHEID**

**450 JAAR OP ZOEK NAAR VRIJHEID
VERDRAAGZAAMHEID, VERBONDENHEID
EN VERSCEIDENHEID**

**450 JAAR OP ZOEK NAAR VRIJHEID
VERDRAAGZAAMHEID, VERBONDENHEID
EN VERSCEIDENHEID**

**450 JAAR OP ZOEK NAAR VRIJHEID
VERDRAAGZAAMHEID, VERBONDENHEID
EN VERSCEIDENHEID**

VERSCHEIDENHEID

Regenboog

In Nederland hoort iedereen erbij, wie of wat je ook bent. Je mag zijn wie je wilt zijn. Zoals artikel 1 van de grondwet zegt: "Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld".

Regenboog

Religie
Taal
Identiteit

VERSCHEIDENHEID

Religie

Er zijn in Nederland veel verschillende geloven. De vrijheid van godsdienst is vastgelegd in de grondwet. Je mag je geloof of levensovertuiging vrij belijden.

Regenboog

Religie
Taal
Identiteit

VERSCHEIDENHEID

Taal

Nederland kent 3 officiële talen: Nederlands, Fries en Nederlandse Gebarentaal. Daarnaast zijn er verschillende dialecten zoals het Limburgs en het Twents. Op Bonaire, Sint-Eustatius en Saba zijn ook Papiaments en Engels erkend als taal.

Regenboog

Religie
Taal
Identiteit

VERSCHEIDENHEID

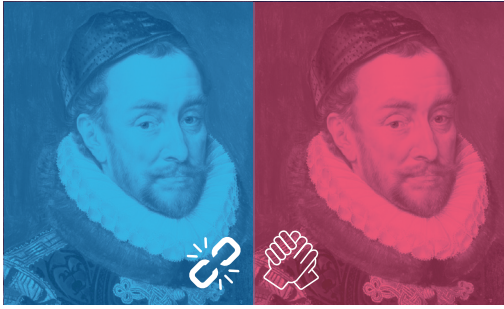

Identiteit

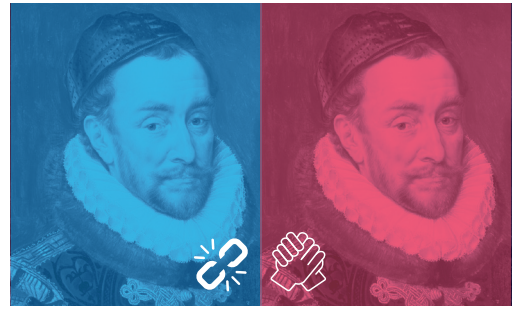
Nederlandse dorpen en steden hebben hun eigen identiteit en verhaal over de Tachtigjarige Oorlog. Zoals Dokkum, waar de burgers in 1572 zichzelf aansloten bij Willem van Oranje. Er volgde een bloedbad door het regeringsleger van de hertog van Alva: de Waalse Furie. Dit wordt nog steeds herdacht.

Regenboog

Religie
Taal
Identiteit

**450 JAAR OP ZOEK NAAR VRIJHEID
VERDRAAGZAAMHEID, VERBONDENHEID
EN VERSCEIDENHEID**

**450 JAAR OP ZOEK NAAR VRIJHEID
VERDRAAGZAAMHEID, VERBONDENHEID
EN VERSCEIDENHEID**

**450 JAAR OP ZOEK NAAR VRIJHEID
VERDRAAGZAAMHEID, VERBONDENHEID
EN VERSCEIDENHEID**

**450 JAAR OP ZOEK NAAR VRIJHEID
VERDRAAGZAAMHEID, VERBONDENHEID
EN VERSCEIDENHEID**

VERDRAAGZAAMHEID

Erasmus

Desiderius Erasmus (ca. 1469-1536) was een kritische geleerde die vond dat je meningsverschillen met gezond verstand moest benaderen. In 1572 werd zijn standbeeld in Rotterdam door regeringstroepen verwoest. In 1622 kwam er een nieuw beeld.

Erasmus
Willem van Oranje
Coornhert
Filips II

VERDRAAGZAAMHEID

Willem van Oranje

Willem van Oranje (1533-1584) pleitte voor verdraagzaamheid en godsdienstvrijheid. Hij begon daarmee tijdens zijn Oudjaarsrede in de Raad van State op 31 december 1564. In 1572 pleitte hij tijdens de Eerste Vrije Statenvergadering opnieuw voor godsdienstvrijheid.

Erasmus
Willem van Oranje
Coornhert
Filips II

VERDRAAGZAAMHEID

Coornhert

Dirck Volkertsz. Coornhert (1522-1590) was een eigenzinnig denker. Hij zette zich in voor verdraagzaamheid. Hij vond ook dat je als mens zelf moest nadenken, zonder dwang van een regering of godsdienst. Hij was bevriend met Willem van Oranje.

Erasmus
Willem van Oranje
Coornhert
Filips II

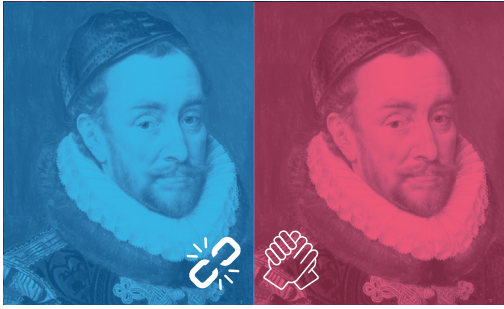
VERDRAAGZAAMHEID

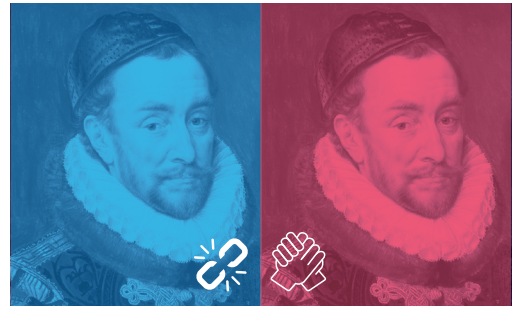
Filips II

Koning Filips II van Spanje (1527-1598) was katholiek. Hij stond geen ander geloof toe in zijn rijk en was niet verdraagzaam tegenover andersgelovigen. Hij noemde ze kettters, liet ze vervolgen en soms op de brandstapel zetten. Willem van Oranje, Erasmus en Coornhert dachten hier heel anders over en wilden verdraagzaamheid.

Erasmus
Willem van Oranje
Coornhert
Filips II

**450 JAAR OP ZOEK NAAR VRIJHEID
VERDRAAGZAAMHEID, VERBONDENHEID
EN VERSCEIDENHEID**

**450 JAAR OP ZOEK NAAR VRIJHEID
VERDRAAGZAAMHEID, VERBONDENHEID
EN VERSCEIDENHEID**

**450 JAAR OP ZOEK NAAR VRIJHEID
VERDRAAGZAAMHEID, VERBONDENHEID
EN VERSCEIDENHEID**

**450 JAAR OP ZOEK NAAR VRIJHEID
VERDRAAGZAAMHEID, VERBONDENHEID
EN VERSCEIDENHEID**

WILLEM VAN ORANJE (1533–1584)

Bruiloft

Willem van Oranje had vier vrouwen: Anna van Egmond, Anna van Saksen, Charlotte de Bourbon en Louise de Coligny. In 1575 trouwde hij met Charlotte de Bourbon in de Catharijnekerk in Brielle. Het feest vierde hij in Dordrecht. Samen kregen ze zes dochters.

Bruiloft

Martelaren van Roermond
Markies
Moord

WILLEM VAN ORANJE (1533–1584)

Martelaren van Roermond

In 1572 trok Willem van Oranje met zijn leger naar Roermond. Vlak na de overgave van de stad gingen Oranjes soldaten naar het Kartuizerklooster waar ze dertien monniken vermoordden. Ondanks zijn ideeën over verdraagzaamheid kon Oranje ze niet tegenhouden.

Bruiloft

Martelaren van Roermond
Markies
Moord

WILLEM VAN ORANJE (1533–1584)

Markies

Willem van Oranje had bezittingen door de hele Nederlanden. Daarnaast was hij prins van het Franse Orange. In 1581 besloot hij het markiezaat van Veere en Vlissingen te kopen op een veiling. Het is een titel die nog steeds wordt gedragen door koning Willem-Alexander.

Bruiloft

Martelaren van Roermond
Markies
Moord

WILLEM VAN ORANJE (1533–1584)

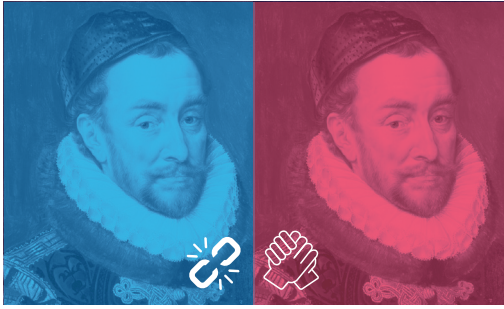

Moord

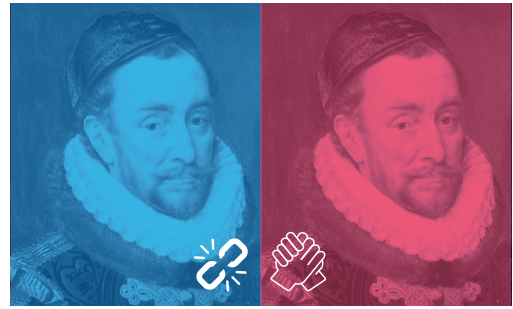
Op 10 juli 1584 schoot Balthasar Gerards Willem van Oranje dood. Dat gebeurde in het Prinsenhof in Delft, waar Willem van Oranje zijn hof had. De kogelgaten in de muur zijn nog steeds te zien.

Bruiloft

Martelaren van Roermond
Markies
Moord

**450 JAAR OP ZOEK NAAR VRIJHEID
VERDRAAGZAAMHEID, VERBONDENHEID
EN VERSCEIDENHEID**

**450 JAAR OP ZOEK NAAR VRIJHEID
VERDRAAGZAAMHEID, VERBONDENHEID
EN VERSCEIDENHEID**

**450 JAAR OP ZOEK NAAR VRIJHEID
VERDRAAGZAAMHEID, VERBONDENHEID
EN VERSCEIDENHEID**

**450 JAAR OP ZOEK NAAR VRIJHEID
VERDRAAGZAAMHEID, VERBONDENHEID
EN VERSCEIDENHEID**

KENAU SIMONSDR HASSELAER (1526– 1589)

Zakenvrouw

Weduwe Kenau Simonsdr. Hasselaer handelde in hout en was scheepsbouwer. Tijdens het Beleg van Haarlem in 1572 leverde ze hout aan de opstandelingen. Na het beleg vroeg ze compensatie voor de geleverde goederen.

Zakenvrouw

Heldin

Trijn Rembrands
Pieter Dircks Hasselaer

KENAU SIMONSDR HASSELAER (1526– 1589)

Heldin

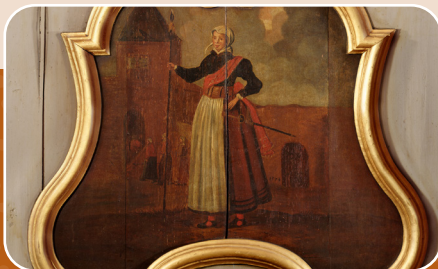
Kenau wordt gezien als strijdvaardige vrouw die Haarlem verdedigde tegen het regeringsleger van de hertog van Alva. Of ze ook echt heeft meegevochten staat niet vast. Wel wordt ze in allerlei boeken aangewezen als heldin die met zo'n 300 vrouwen ten strijde was getrokken.

Zakenvrouw

Heldin

Trijn Rembrands
Pieter Dircks Hasselaer

KENAU SIMONSDR HASSELAER (1526– 1589)

Trijn Rembrands

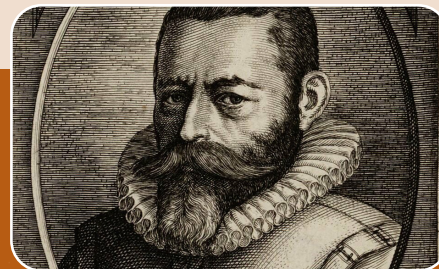
Kenau was niet de enige vrouw die meevocht tegen het regeringsleger van de hertog van Alva. In 1573, toen Alkmaar werd belegerd, stond Trijn Rembrands op om te helpen.

Zakenvrouw

Heldin

Trijn Rembrands
Pieter Dircks Hasselaer

KENAU SIMONSDR HASSELAER (1526– 1589)

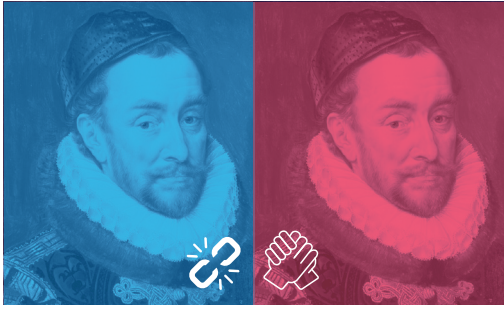
Pieter Dircks Hasselaer

Pieter Dircks was een neef van Kenau. Hij bracht boodschappen over voor Willem van Oranje. Hij verhuisde van Haarlem naar Amsterdam en was betrokken bij de oprichting van de Verenigde Oost-Indische Compagnie (VOC).

Zakenvrouw

Heldin

Trijn Rembrands
Pieter Dircks Hasselaer

**450 JAAR OP ZOEK NAAR VRIJHEID
VERDRAAGZAAMHEID, VERBONDENHEID
EN VERSCEIDENHEID**

**450 JAAR OP ZOEK NAAR VRIJHEID
VERDRAAGZAAMHEID, VERBONDENHEID
EN VERSCEIDENHEID**

**450 JAAR OP ZOEK NAAR VRIJHEID
VERDRAAGZAAMHEID, VERBONDENHEID
EN VERSCEIDENHEID**

**450 JAAR OP ZOEK NAAR VRIJHEID
VERDRAAGZAAMHEID, VERBONDENHEID
EN VERSCEIDENHEID**

MARIA VAN NASSAU (1539–1599)

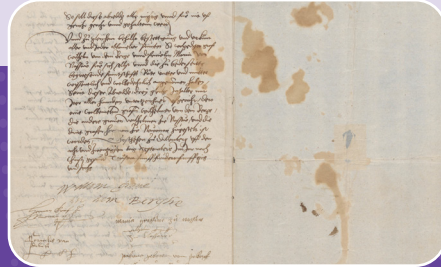

Gravin

Maria van Nassau was de dochter van Willem de Rijke en Juliana van Stolburg. Haar broer was Willem van Oranje, de leider van de Opstand. In 1556 trouwde ze met graaf Willem IV van den Bergh. Ze werd gravin.

Gravin
Contract
Huis Bergh
Kasteel Ulft

MARIA VAN NASSAU (1539–1599)

Contract

In 1556 trouwde Maria van Nassau met graaf Willem IV van den Bergh. Daarbij hoorde niet alleen de voorwaarden voor het huwelijk, maar ook een lijst met spullen die zij meenam als bruidsschat. Ze kreeg met Willem 16 kinderen (8 jongens en 8 meisjes).

Gravin
Contract
Huis Bergh
Kasteel Ulft

MARIA VAN NASSAU (1539–1599)

Huis Bergh

Maria en Willem woonden op Huis Bergh. In 1568 vluchtten ze voor de hertog van Alva. In 1572 keerden ze terug, omdat Willem de strijd aanging in Gelderland en Overijssel. Huis Bergh bleef in bezit van de vijand. Eind 1572 vluchtte het echtpaar naar Bremen.

Gravin
Contract
Huis Bergh
Kasteel Ulft

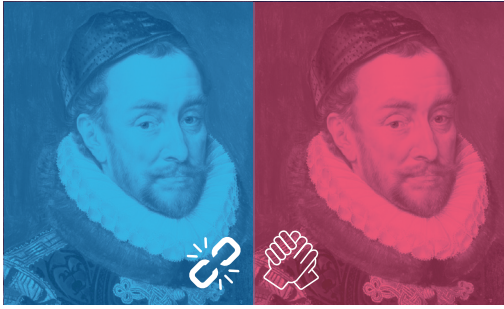
MARIA VAN NASSAU (1539–1599)

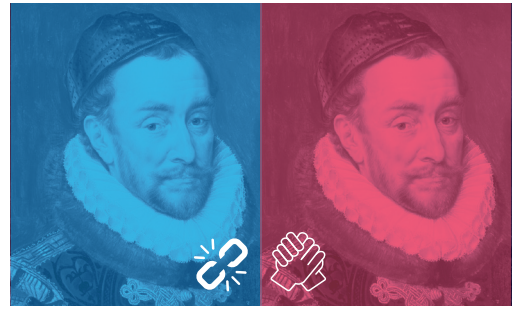
Kasteel Ulft

Willem van den Bergh dacht dat hij wel stadhouder van Gelre zou worden, maar Willem van Oranje koos zijn eigen broer, Jan van Nassau. Boos sloot Willem van den Bergh zich aan bij de Spanjaarden. Na de dood van Willem in 1586 beheerde Maria de landerijen, waaronder Kasteel Ulft. Daar werd ze begraven.

Gravin
Contract
Huis Bergh
Kasteel Ulft

**450 JAAR OP ZOEK NAAR VRIJHEID
VERDRAAGZAAMHEID, VERBONDENHEID
EN VERSCEIDENHEID**

**450 JAAR OP ZOEK NAAR VRIJHEID
VERDRAAGZAAMHEID, VERBONDENHEID
EN VERSCEIDENHEID**

**450 JAAR OP ZOEK NAAR VRIJHEID
VERDRAAGZAAMHEID, VERBONDENHEID
EN VERSCEIDENHEID**

**450 JAAR OP ZOEK NAAR VRIJHEID
VERDRAAGZAAMHEID, VERBONDENHEID
EN VERSCEIDENHEID**

WILLEM VAN DER MARCK (1542–1578)

Watergeuzen

Willem van der Marck kwam uit een adellijke familie in Lummen (Lumey). Nadat de hertog van Alva de graven Egmont en Horne had laten onthoofden, sloot Lumey zich aan bij de watergeuzen. Hij viel op door zijn wreedheid, geweld tegen geestelijken en afpersing.

Watergeuzen
Den Briel
Martelaren van Gorcum
Medemblik

WILLEM VAN DER MARCK (1542–1578)

Den Briel

In 1571 werd Lumey opperbevelhebber van de watergeuzen. Begin 1572 kwam hij door een storm voor de kust van Den Briel (Brielle) terecht. Op 1 april veroverde hij het stadje. Een toevalstreffer, want de inval was niet gepland. Het bleek het begin van een opstand die leidde tot de Geboorte van Nederland.

Watergeuzen
Den Briel
Martelaren van Gorcum
Medemblik

WILLEM VAN DER MARCK (1542–1578)

Martelaren van Gorcum

Na de inname van Gorcum (Gorinchem) werden negentien geestelijken gevangengezet. Ze voeren via Dordrecht naar Brielle. Lumey liet daar de geestelijken mishandelen en ophangen. De martelaren van Gorcum worden nog steeds vereerd in de katholieke kerk.

Watergeuzen
Den Briel
Martelaren van Gorcum
Medemblik

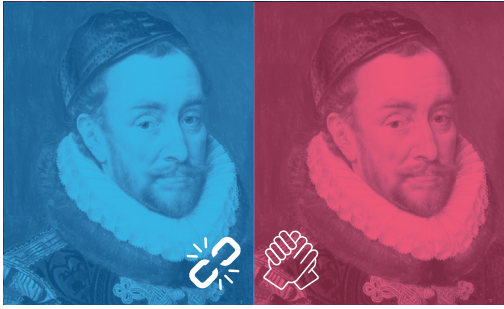
WILLEM VAN DER MARCK (1542–1578)

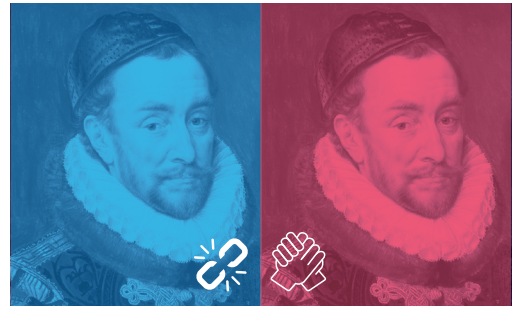
Medemblik

Niet elke stad sloot zich zomaar bij de geuzen aan. Medemblik wilde ze niet binnenlaten, maar werd toch veroverd. Inwoners zochten hun toevlucht in het kasteel. Toen de geuzen vrouwen en kinderen als levend schild inzetten, gaf kasteelvoogd Cornelis van Rijswijk zich gewonnen.

Watergeuzen
Den Briel
Martelaren van Gorcum
Medemblik

**450 JAAR OP ZOEK NAAR VRIJHEID
VERDRAAGZAAMHEID, VERBONDENHEID
EN VERSCEIDENHEID**

**450 JAAR OP ZOEK NAAR VRIJHEID
VERDRAAGZAAMHEID, VERBONDENHEID
EN VERSCEIDENHEID**

**450 JAAR OP ZOEK NAAR VRIJHEID
VERDRAAGZAAMHEID, VERBONDENHEID
EN VERSCEIDENHEID**

**450 JAAR OP ZOEK NAAR VRIJHEID
VERDRAAGZAAMHEID, VERBONDENHEID
EN VERSCEIDENHEID**

WILLEM VAN DEN BERGH (1537–1586)

Campagne

Op 4 juli 1572 nam Willem van den Bergh Harderwijk in. Hij was bezig met een militaire campagne door Gelderland en Overijssel. Veel steden werden ingenomen, behalve bijvoorbeeld Nijmegen.

Campagne
Plundering
Twente
Slachtoffers

WILLEM VAN DEN BERGH (1537–1586)

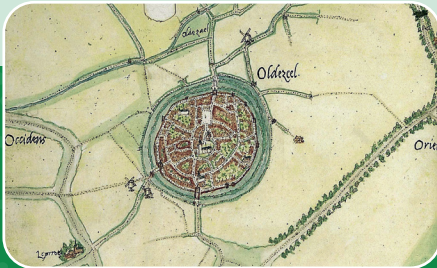

Plundering

In juni 1572 nam Van den Bergh Zutphen in. Het was een strategische stad in de regio. Daarom kwamen ook de soldaten van de hertog van Alva op 16 november naar de IJsselstad. Zij plunderden de stad.

Campagne
Plundering
Twente
Slachtoffers

WILLEM VAN DEN BERGH (1537–1586)

Twente

In juli 1572 bezette Willem van den Bergh Oldenzaal. Deze belangrijke stad in Twente betekende een stap richting het noorden van Nederland. Het succes was van korte duur, in het najaar veroverde het regeringsleger van de hertog van Alva de steden terug.

Campagne
Plundering
Twente
Slachtoffers

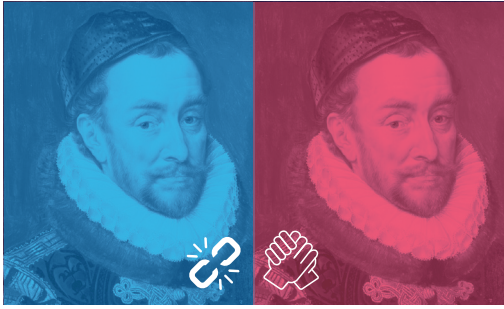
WILLEM VAN DEN BERGH (1537–1586)

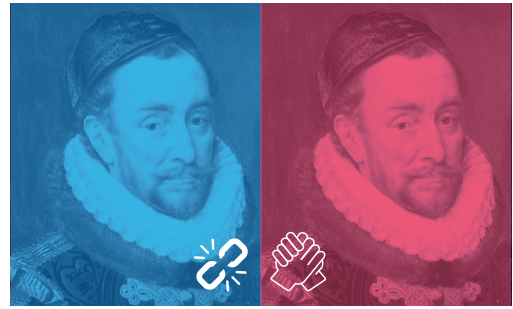
Slachtoffers

Willem van den Bergh ontvluchtte Gelderland in november 1572. Zijn slecht betaalde soldaten liepen weg. En zo lag de weg naar Holland open. Op 1 december gaf ook Naarden zich over. Soldaten van het regeringsleger besloten de stad toch te plunderen en vermoordden de mannen.

Campagne
Plundering
Twente
Slachtoffers

**450 JAAR OP ZOEK NAAR VRIJHEID
VERDRAAGZAAMHEID, VERBONDENHEID
EN VERSCEIDENHEID**

**450 JAAR OP ZOEK NAAR VRIJHEID
VERDRAAGZAAMHEID, VERBONDENHEID
EN VERSCEIDENHEID**

**450 JAAR OP ZOEK NAAR VRIJHEID
VERDRAAGZAAMHEID, VERBONDENHEID
EN VERSCEIDENHEID**

**450 JAAR OP ZOEK NAAR VRIJHEID
VERDRAAGZAAMHEID, VERBONDENHEID
EN VERSCEIDENHEID**

PHILIPS VAN MARNIX (1540–1598)

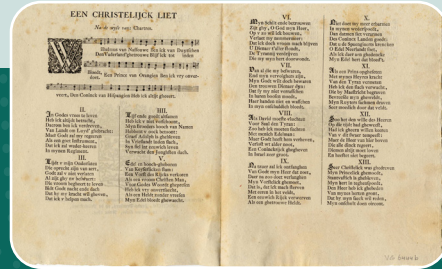

Gezant

Philips van Marnix van Sint-Aldegonde was een adviseur van Willem van Oranje. Toen de prins besloot niet zelf naar Dordrecht te gaan voor de Eerste Vrije Statenvergadering, ging Marnix als zijn gezant. Hij had wel een brief mee met instructies.

Gezant
Wilhelmus
Jakob en Maurits
Burgemeester

PHILIPS VAN MARNIX (1540–1598)

Wilhelmus

Lange tijd dacht men dat Philips van Marnix van Sint-Aldegonde het Wilhelmus heeft geschreven. Inmiddels weten we dat het waarschijnlijk predikant Petrus Datheen was.

Gezant
Wilhelmus
Jakob en Maurits
Burgemeester

PHILIPS VAN MARNIX (1540–1598)

Jakob en Maurits

Marnix van Sint-Aldegonde had een zoon, Jakob. Hij trad in dienst bij stadhouder Maurits, de zoon van Willem van Oranje. Jakob diende onder andere als kapitein tijdens het Beleg van Steenwijk. Zowel Jakob als Maurits raakten gewond. Voor Maurits was dat de enige keer in zijn militaire carrière.

Gezant
Wilhelmus
Jakob en Maurits
Burgemeester

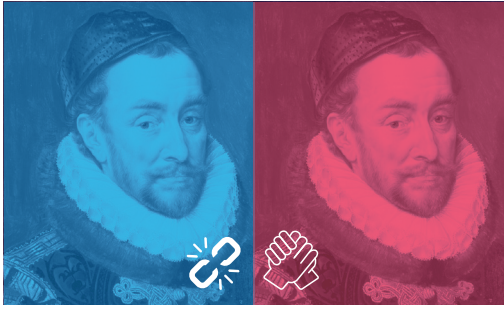
PHILIPS VAN MARNIX (1540–1598)

Burgemeester

Philips was niet alleen adviseur, hij was ook dichter, diplomaat en geleerde. In 1583 werd hij zelfs burgemeester van Antwerpen. Dat hoorde toen ook bij de Nederlanden. Hij kon alleen niet voorkomen dat de stad in 1585 in handen viel van het regeringsleger.

Gezant
Wilhelmus
Jacob en Maurits
Burgemeester

**450 JAAR OP ZOEK NAAR VRIJHEID
VERDRAAGZAAMHEID, VERBONDENHEID
EN VERSCEIDENHEID**

**450 JAAR OP ZOEK NAAR VRIJHEID
VERDRAAGZAAMHEID, VERBONDENHEID
EN VERSCEIDENHEID**

**450 JAAR OP ZOEK NAAR VRIJHEID
VERDRAAGZAAMHEID, VERBONDENHEID
EN VERSCEIDENHEID**

**450 JAAR OP ZOEK NAAR VRIJHEID
VERDRAAGZAAMHEID, VERBONDENHEID
EN VERSCEIDENHEID**

